

Lap: *Kisvilág*
 Megjelent: *1949 DEC 28*

A pesti ingyeneézők kihaló világában

Ha készülné egy könyörtelen, röntgenszemű statisztika, amely tökéletes pontossággal mutatná ki kinek-kinek a kenyérkereső foglalkozását, önvendetés meglepetéssel tapasztalnánk, hogy *zuhaná szerűen csökken azok száma, akik bünsz fortéllal és hazug leleménnyel, munka nélkül and logtak át az életen.* Új társadalmunk, amelyben a munka bécsület és dicsőség dolga, nem tűri az ingyeneézőket, de nem is nyújt számukra megélhetési lehetőséget. A nagy, profi bűnözők szinte kivétel nélkül lakat alatt vannak, csak az apróvad, a maradék az, amely még itt lézeng a milliónyi dolgozó között s kétségbeesetten igyekszik kibújni a körből, mert tudja, hogy napjai megszámlálattal.

A legjobb vadászterület a Keleti-pályaudvar környéke, ahol valamikor nyüzsgtek a kétes elemek. Zsebtolvajcsoportok tartották itt a főhadiszállásukat vasúti bugázókkal és közveszélyes hűlőzökkel egyetemben s arattak az utasnép között. Alkalmi „elhelyezők” lesték a riadi falusi leányzókat, akik a hazai szegénység-ből feljöttek szerencsét próbálni. Ez az iparág halt ki leghamarabb, mivel már nem akad falusi lány, ak „szógalatba” kívánkoznék, annyi lehetőséget nyújt a meggyarapodott falu a maga gépállomásaival, szövetkezeivel, tanfolyamaival és iskoláival.

Az utolsó „szabadcupringer”, a *Tengeres János* néven ismert és többször büntetett „elszerző” még hű a Baross-térhez. Jelenleg nyilván tiszta a fejlapja, ha idemerészkedik, ahol szinte rajzanak a rendőrök s ahonnan a legelszántabb bugás is kíváncsora a közeli Csikágóba. Tengeres János, nem is gyantvia, hogy figyelemmel kísérjük mozdulatait, a csomaghordás körül ügyeskednek, ha akadna, aki rábizná óriási tenyereire a táskáját. Azonfelül a szervezett, hivatasos hordárok is éber figyelemmel kísérik az alkalmi konkurenciát, úgyhogy Tengeresnek nem sok babér terem ezen a pályán. Igaz, hogy mellesleg szorgalmasan gyűjti a cigarettavéget, abból készült egykor a *Garay-téri finom balkán*, de ez az üzlet is leáldozott, inkább magánhasználatra szedegeti az elhullajtott csikkeket.

A tér egyik söntése előtt támogatja a falat Aranka, a tragikomikus koldusnő, aki áldozata lett saját szakmájának. Aranka volt a pesti utcák leghirhedtebb *álkoldusa*, aki azt a furcsa, de egykor bevált lélektani igazságot állította be kereseti forrásnak, hogy a neveltségesség ől ugyan, de egész jól meg is lehet élni belőle. Aranka volt ugyanis az álalkoholista, aki a részeg nő visszataszítóan durva komikumát használta ki és két évtizeden keresztül támolygott az utcán koldulva. Valljuk be, hogy Aranka akkoriban — színjőzan volt. Üzlet újai előtt egy gyűszűnyi legnázóbb példakévet imádoztotta beznagát, azután nem megvetendő tökélyel domborította a részeg nőt. Hús évig jól élt ebből az egyetlen trükkből, azután az üzlet ellanyhult és Aranka — bánatában — itallnak adta magát. Ma már valódi részeg, elitta az *összekoldult házat* s reménytelenül ácsorog a söntés előtt, az igazi részeg asszony mellett részvétel nélkül megy el a közönség.

Leáldozott az utcai szerencsejáték zsonglóreinek is, kopottnak és soványan lődörög erre *Elek*, a Kvanta nevű, állítólag olasz származású matrójjáték importőre is, aki néhány éve még bankigazgatói jövedelemre tett szert két számozott kis faszetonnal, amelyeket Uferini-ügyességgel kevert a levegőben s a fogadónak csak azt kellett eltálatni, hogy a négy számjegy közül melyik kezében van több?

— Kvanta Kvanta? — rikkantott diszkrétén Elek s feneketlen zseb-

ben egész hetiberek sülyyedtek el, mert — természetesen — sohasem volt igaza annak, akit e szélhámos bűvkörébe sodort a végzete.

Az árubőségétől roskadó boltok összeszezüzták az alvilági üzleteles ama ágazatait is, amelyekben házikészítésű fogpép, csokoládé és egyéb életveszélyes „termék” került forgalomba. A Körúton még gyakran felbukkan, gondoltól görnyedten *Farkas bácsi*, ennek az illegális börzének egykori hatalmassága, aki arról volt nevezetes, hogy csökkent szellemi képességű, bambaképu ifjakat foglalkoztatott előszeretettel s velük szózatia a hiszékeny publikum nyakára a krétaporból és terpentünből hamisított fogpépet, a világ legzülöttebb összetételű csokoládéját, a tűzveszélyes hajcsatokat és papír-cipőfüzőket. Farkas bácsi, jószemű házfelügyelő mesélik, hajnalonta a kirakott szemeteskosarak fölött tart vilámgyors szemlet s kiragadva a számára még használható hulladékokat, eicsoszog a következő szemétkosár kincsesbányája felé.

Kerékpáros árukihordó torpan meg egy ház előtt és nem csekély testierőt mutató mozdulattal emeli súlyos hátizsákját a vállára. Iám, ez a bivalyerős fiatalember már dolgozik, egyensapkája alatt frissen borotvált az arca s nem viseli azt a lapos szakállt, amelyet olasz csodadoktor korában hordott. A fiatalember a háború előtt és alatt még mint „*Professore N.*” a titokzatos olasz orvosnár járta kis autójával és szopora beszédű asszisztensével a vidéki sokadalmaikat és minden műszer nélkül, hihetetlenül erős és begyakorlott ujjainak egyetlen fogásával távolította el a legodvasabb fogat is, miközben asszisztense egy ravasz fogást alkalmazott a páciens halántékán, mímek következtében fájdalom nem is jelentkezett. A foghúzás ingyen volt, csak az utókezeléshez szükséges elixirt kellett néhány pengőért megvásárolni. Az olasz csodafogász néha kihűzött ugyan egy-egy feltűnően kikívánczó zápfogat, legelőbbször azonban az ügyesen elrejtett és a vágóhídon beszerzett díszgyarakkal kápráztatta el beteget. Most itt karikázik már a pesti utcán, nyilván hátatfordítva a „jám-bor” vidéknek, ahol má már többre becsülik az egészségautót és az orvosi rendelőt.

És egy lovaskocsi bakján pipálgat *Kozák*, az alvilági virágrörszt egykori trösztelnőke, aki kiskorú alkalmi virágárosok egész hadát tartotta üzleti rabszolgaságban. Saját kertészetéből szállította a virágot, amelyet mezéllábas kis palánták árusítottak főleg éjszaka, míg *Kozák* papa egy *Liszt Ferenc-téri* söntésben várakozott a hajnali elszámolásra. Külön fiatalkorú terrorbandája volt, amely szerény fizetésért vigyázott az „eladókra” és brutálisan megtorolt minden magánakciót.

Hol vannak a jósök?
 Párisban nemrég olvastuk, ezrével belandították a hiszékeny nagárt a legkülönlegesebb sarlatánok, ugyanakkor Pesten máról-holnapra lelohadt a jóslási ág. Fák derekáról lemosta az eső a diszkrét cédulákat, amelyek útbaigazítást, szerelmi tanácsadást ígértek potomáron, nincsenek *kocsmai grafológusok*, akik így jósolták össze számtalan fröccseik költségét és elsorvadtak a nagy hókuszpókusszal rendezett *belvárosi jósdák* is, ahol az élő bagolytól a kristálygömbig az összes rekvizitumok szédítették a vendéget s a *halottlító kültekli asszonyok* is becsukták a boltot.

A riportert, megtérven első téli körvadászataról az ingyeneéző apróvadak ellen, örömmel és elégedetten topintja meg tarsolyát, amelybe mindössze néhány utolsó példányt gyűjtött össze. *Mert a riportert sem ingyesklandó szenzációt akart, hanem azt az igazságot megmutatni, hogy életünk nagy vámszedői után most már a kis vérszívó kullancsok is elhullanak.*

Idejük örökre — lejár...

Kézp. nyomt. XX. es. 23. sz.

Budapest székesfőváros házinyomdája 1941 — 9086

Budapestre vonatkozó újságok				Osztalvozás
Szerző:	<i>Pesti ingyeneézők</i>			362.51
Cím:	<i>Kihaló világában</i>			1948.
Forrás:	<i>Kisvilág</i>			
(Hely)	<i>1949 dec 28.</i>			
(Idő)	(Köt. v. fiz.)			
(Oldal)	(Oldal)			
Helyszám	Személy			